اخبار

انتشار حدود ۹ هزار مجموعه داده در سکوی ملی داده‌های باز

رییس سازمان فناوری اطلاعات ایران انتشار حدود ۹ هزار مجموعه‌داده در سکوی ملی داده‌های باز خبر داد. به گزارش مهر به نقل از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، محمدمحسن صدر رییس سازمان فناوری اطلاعات ایران، با اشاره به اهمیت داده به عنوان یکی از دارایی‌های راهبردی اقتصاد دیجیتال اظهار کرد: داده در اقتصاد امروز، صرفا مجموعه‌ای از اطلاعات نیست، بلکه سرمایه‌ای ارزشمند برای خلق ثروت، توسعه نوآوری و ارتقای کیفیت تصمیم‌گیری است و بهره‌برداری موثر از این ظرفیت، به زیرساخت‌های مناسب، ضوابط شفاف و دسترسی قانونمند به اطلاعات نیاز دارد. وی با تأکید بر نقش سکوی ملی داده‌های باز کشور در تحقق این اهداف افزود: این سکو با تسهیل شناسایی و دسترسی به داده‌های عمومی منتشرشده از سوی دستگاه‌های اجرایی، امکان بهره‌برداری کسب‌وکارها، شرکت‌های دانش‌بنیان، پژوهشگران و فعالان حوزه فناوری را از این ظرفیت فراهم می‌کند و زمینه توسعه خدمات و محصولات نوآورانه و خلق ارزش اقتصادی را گسترش می‌دهد. رییس سازمان فناوری اطلاعات ایران در تشریح قابلیت‌های فنی سکوی ملی داده‌های باز کشور به نشانی data.gov.ir گفت: داده‌ها در این سکو از طریق یک خط لوله پردازشی پنج‌مرحله‌ای مبتنی بر هوش مصنوعی پردازش می‌شوند و در پنج سطح، از داده خام تا اطلاعات آماده تحلیل، در اختیار کاربران قرار می‌گیرند. صدر با تشریح مراحل پردازش داده‌ها بیان کرد: در مرحله نخست، داده خام بدون اعمال تغییر نگهداری می‌شود. سپس در مرحله پاک‌سازی، ساختار و قالب داده‌ها استانداردسازی و در مرحله تکمیل، اقلام ناقص با کمک هوش مصنوعی و استفاده از منابع مرجع تکمیل می‌شوند. در ادامه، رکوردهای غیرقابل اصلاح در مرحله پالایش شناسایی و حذف شده و در نهایت، با افزودن زمینه و معنای لازم در مرحله معنابخشی، داده‌ها به اطلاعاتی قابل استفاده و تحلیل تبدیل می‌شوند. وی با اشاره به امکان دسترسی مستقل به خروجی هر یک از مراحل پردازش افزود: خروجی این مراحل، علاوه بر ارایه در قالب مجموعه‌داده (Dataset) قابل دانلود، از طریق رابط برنامه‌نویسی کاربردی (API) نیز در دسترس کاربران قرار دارد. به این ترتیب، توسعه‌دهندگان و بهره‌برداران می‌توانند متناسب با نیاز خود، سطح مورد نظر از پردازش داده را انتخاب و از آن استفاده کنند.

■ **حکمرانی داده؛ فراتر از انتشار اطلاعات**

معاون وزیر ارتباطات با تأکید بر اینکه حکمرانی داده صرفا به انتشار اطلاعات محدود نمی‌شود، تصریح کرد: تضمین کیفیت داده‌ها، استانداردسازی اطلاعات، تعیین دقیق مسوولیت دستگاه‌های اجرایی و رعایت الزامات حریم خصوصی و امنیت اطلاعات، از مولفه‌های اساسی تحقق حکمرانی مطلوب داده به شمار می‌روند. رییس سازمان فناوری اطلاعات ایران در تشریح آخرین وضعیت فعالیت سکوی ملی داده‌های باز کشور گفت: تاکنون حدود ۹ هزار مجموعه‌داده از سوی ۱۴۱ ارائه‌دهنده داده در این سکو منتشر شده است؛ ظرفیتی که با توسعه آن و تقویت سازوکارهای تبادل داده میان دستگاه‌های اجرایی می‌توان به افزایش شفافیت، ارتقای دقت تصمیم‌گیری‌ها و ایجاد ارزش اقتصادی از داده‌ها کمک کرد. صدر در پایان، توسعه زیرساخت‌های حکمرانی داده و بهره‌گیری هدفمند از ظرفیت داده‌های باز را از الزامات پیشرفت اقتصاد دیجیتال کشور دانست و تأکید کرد: سازمان فناوری اطلاعات ایران تقویت این زیرساخت‌ها و فراهم‌سازی زمینه بهره‌برداری موثر از داده‌ها در بخش‌های مختلف کشور را دنبال می‌کند.

آمادگی پژوهشگاه ارتباطات برای جذب نخبگان در پروژه‌های ملی

رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات از آمادگی این پژوهشگاه برای جذب و به‌کارگیری استعدادهای برتر خبر داد و خواستار افزایش دست‌کم دوبرابری سهمیه جذب نخبگان وظیفه در این مجموعه شد. به گزارش مهر به نقل از پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، محمدحسین شیخی در نشست مشترک با نمایندگان بخش‌های مختلف بنیاد نخبگان ستاد کل نیروهای مسلح که با هدف هماهنگی و بررسی روند جذب نخبگان وظیفه برگزار شد، با اشاره به شتاب تحولات فناورانه در عرصه بین‌المللی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و تخصصی جوانان را ضرورتی راهبردی برای تقویت توانمندی‌های کشور دانست. وی با بیان اینکه رقابت‌های فناورانه جدید بیش از گذشته بر پایه فناوری‌های علم‌پایه، هوش مصنوعی و ابزارهای هوشمند شکل گرفته است، اظهار کرد: جبران نقاط ضعف و ارتقای توان فناورانه کشور، نیازمند حرکتی مضاعف و سرمایه‌گذاری هدفمند در حوزه فناوری‌های لبه دانش است. رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات با اشاره به ظرفیت قابل توجه استعدادهای جوان و تحصیلکرده کشور افزود: ایران از ذخایر ارزشمند نیروی انسانی متخصص برخوردار است و مساله اصلی، ایجاد سازوکار مناسب برای بهره‌گیری موثر از این ظرفیت و فراهم کردن زمینه نقش‌آفرینی نخبگان در حل مسائل واقعی کشور است. شیخی با تأکید بر اهمیت ایجاد احساس اثربخشی در میان استعدادهای برتر تصریح کرد: تجربه فعالیت‌های علمی و دانشگاهی نشان می‌دهد احساس مفیدنبودن و نداشتن نقش موثر در پیشرفت کشور، از عوامل مهم مهاجرت نخبگان است. تعریف پروژه‌های ملموس، چالش‌برانگیز و متناسب با توان علمی آنان می‌تواند انگیزه ماندگاری و مشارکت در توسعه کشور را تقویت کند. وی با اشاره به تجربه‌های موفق گذشته در به‌کارگیری دانشجویان و استعدادهای علمی در طرح‌های بنیادین، از آمادگی پژوهشگاه برای توسعه همکاری با بنیاد نخبگان و افزایش نقش‌آفرینی نخبگان در پروژه‌های اولویت‌دار ملی خبر داد و خاطرنشان کرد: تقویت جایگاه کشور در فناوری اطلاعات، ارتباط مستقیمی با ارتقای اقتدار ملی دارد؛ از این رو، پژوهشگاه درخواست رسمی خود را برای افزایش حداقل دوبرابری سهمیه جذب نخبگان وظیفه با هدف شتاب‌بخشی به اجرای پروژه‌های راهبردی ارائه می‌کند. موسی الرضا قائمی، رییس مرکز نخبگان و استعدادهای برتر نیروهای مسلح نیز در این نشست با تشریح فلسفه اجرای طرح جایگزین خدمت برای نخبگان، حفظ سرمایه انسانی و جلوگیری از وقفه در مسیر فعالیت‌های علمی استعدادهای برتر را از اهداف اصلی این طرح عنوان کرد. وی با اشاره به سیاست‌های پیش‌بینی‌شده برای تسهیل حضور نخبگان در دستگاه‌های اجرایی و پژوهشی گفت: طرح جایگزین خدمت، فرصتی برای تداوم فعالیت علمی و تخصصی نخبگان فراهم می‌کند و به آنان امکان می‌دهد در کنار انجام خدمت، برای تثبیت موقعیت شغلی و برنامه‌های آینده زندگی خود نیز اقدام کنند.

نهنگ‌ها به بازگشت قیمت امیدوارند؟

انباشت بیت کوین در میانه وحشت بازار

در حالی که قیمت بیت کوین با تداوم فشار فروش به زیر ۷۵ هزار دلار سقوط کرده و بخش قابل توجهی از معامله‌گران خرد در حال خروج از بازار هستند، داده‌های درون‌زنجیره‌ای از افزایش موجودی کیف پول‌های میان‌رده و ادامه خرید شرکت‌های بزرگ حکایت دارد. انباشت بیش از ۱۴ هزار بیت کوین توسط کیف پول‌های دارای یک تا ۱۰۰ واحد از این رمزارز، در کنار خریدهای اخیر شرکت‌هایی مانند استراتژی و استرایو، احتمال شکل‌گیری کف قیمتی را مطرح کرده است؛ با این حال، خروج سنگین سرمایه از صندوق‌های قابل معامله بیت کوین و ناتوانی قیمت در بازپس‌گیری سطح ۷۵ هزار دلار نشان می‌دهد که هنوز نمی‌توان از پایان روند نزولی اطمینان داشت. بازار بیت کوین در روزهای اخیر تحت فشار فروش قابل توجهی قرار گرفته است. این رمزارز پس از از دست دادن بخش مهمی از ارزش خود، در معاملات ۱۰ نوامبر ۲۰۲۶ در محدوده ۷۴ هزار دلار نوسان کرد. بر اساس داده‌های کوین گلس، قیمت بیت کوین در ساعت ۱۹ روز ۱۰ نوامبر به وقت UTC+۸ حدود ۷۴ هزار و ۱۷۰ دلار بود که از افت ۴.۱ درصدی آن در بازه هفت‌روزه حکایت داشت. ارزش بازار این رمزارز نیز به حدود یک تریلیون و ۴۹۰ میلیارد دلار رسیده بود. این وضعیت در شرایطی رقم خورده که بیت کوین در هشتم نوامبر تا محدوده ۷۳ هزار و ۷۰۰ دلار عقب‌نشینی کرد؛ سطحی که پایین‌ترین قیمت آن از ماه آگوست تاکنون محسوب می‌شود. گزارش رویترز نیز در هشتم نوامبر از سقوط بازار رمزارزها به پایین‌ترین سطوح دو ماه اخیر خبر داد و نگرانی‌های سیاسی و امنیتی در امریکا، ابهام درباره مقررات بازار رمزارزها و اخبار مربوط به سرقت گسترده دارایی‌های دیجیتال را از جمله عوامل تشدید فشار فروش معرفی کرد. باوجود این شرایط، رفتار برخی از سرمایه‌گذاران بزرگ با جریان غالب بازار تفاوت دارد. داده‌های پلتفرم تحلیلی سنتیمنت نشان می‌دهد گروهی از دارندگان بیت کوین نه‌تنها از کاهش قیمت‌ها عقب‌نشینی نکرده‌اند، بلکه در هفته‌های اخیر به میزان دارایی‌های خود افزوده‌اند.

◄ **خرید بیش از ۱۴ هزار بیت کوین در دو هفته**

بر اساس داده‌های منتشرشده از سوی سنتیمنت، کیف پول‌هایی که بین یک تا ۱۰ بیت کوین در اختیار دارند، طی دو هفته گذشته ۱۰ هزار و ۷۶ واحد به دارایی‌های خود اضافه کرده‌اند. در همین بازه، کیف پول‌های دارای ۱۰ تا ۱۰۰ بیت کوین نیز چهار هزار و ۱۳۱ واحد دیگر خریداری کرده‌اند. در مجموع، این دو گروه موفق شده‌اند ۱۴ هزار و ۲۰۷ بیت کوین به موجودی خود اضافه کنند؛ آن هم در شرایطی که بازار با فشار فروش و کاهش اعتماد معامله‌گران مواجه بوده است. ارزش این میزان بیت کوین با قیمت‌های فعلی حدود یک میلیارد دلار برآورد می‌شود. اهمیت این داده‌ها در تفاوت رفتار گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاران است. در حالی که احساسات عمومی بازار به سمت بدبینی حرکت کرده، دارندگان کیف پول‌های بزرگ‌تر در این دسته‌بندی از افت قیمت برای افزایش موجودی خود استفاده کرده‌اند. از نگاه تحلیلگران سنتیمنت، خرید در دوره‌هایی که ترس بر بازار غلبه دارد، می‌تواند نشانه‌ای از اعتقاد سرمایه‌گذاران به ارزش بلندمدت دارایی باشد. با این حال، باید توجه داشت که کیف پول‌های یک تا ۱۰۰ بیت کوینی الزاما متعلق به نهنگ‌های بزرگ یا سرمایه‌گذاران نهادی نیستند. این گروه بیشتر نماینده دارندگان میان‌رده بازار است و افزایش موجودی آنها به تنهایی نمی‌تواند آغاز یک روند صعودی را اثبات کند.

◄ **خروج نزدیک به ۱۰۹ هزار کیف پول از شبکه**

در سوی دیگر بازار، داده‌های مربوط به تعداد کیف پول‌های دارای موجودی نیز از کاهش مشارکت بخشی از سرمایه‌گذاران حکایت دارد. طبق آمار سنتیمنت، تعداد کیف پول‌های غیرخالی بیت کوین در ۱۶ اکتبر به حدود ۵۹.۹۹ میلیون آدرس رسیده بود و فاصله چندانی با عبور از مرز ۶۰ میلیون نداشت. با این حال، از آن زمان تاکنون حدود ۱۰۸ هزار و ۷۰۰ کیف پول موجودی خود را به صفر رسانده‌اند. این کاهش را می‌توان نشانه‌ای از عقب‌نشینی بخشی از سرمایه‌گذاران خرد در برابر نوسانات بازار دانست؛ هرچند خالی شدن کیف پول‌ها لزوما به معنای فروش تمام دارایی‌ها یا خروج کامل سرمایه‌گذاران از بازار نیست. انتقال دارایی‌ها به کیف پول‌های دیگر، تجمیع موجودی‌ها در تعداد کمتری آدرس و تغییر شیوه نگهداری رمزارزها نیز می‌تواند در کاهش این شاخص نقش داشته باشد. با این وجود، همزمانی کاهش تعداد کیف پول‌های دارای موجودی با افزایش دارایی کیف پول‌های یک تا ۱۰۰ بیت کوینی، تصویری از جابه‌جایی احتمالی دارایی‌ها میان گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاران ارائه می‌دهد. در دوره‌های اصلاح بازار، خروج معامله‌گران کم‌تحمل و افزایش موجودی برخی دارندگان بلندمدت می‌تواند زمینه‌ساز تثبیت قیمت شود؛ اما برای تأیید چنین سناریویی باید تداوم این روند در روزهای آینده نیز بررسی شود.

◄ **شرکت‌های بزرگ همچنان بیت کوین می‌خرند**

رفتار شرکت‌های دارای ذخایر بیت کوین نیز با وجود افت قیمت‌ها همچنان قابل توجه است. شرکت استراتژی به رهبری مایکل سیلور، در تازه‌ترین گزارش خود از خرید هزار و ۳۶ واحد بیت کوین به ارزش تقریبی ۸۱.۹ میلیون دلار خبر داده است. این خرید بین دوم تا هشتم نوامبر و با میانگین قیمت ۷۹ هزار و ۱۲ دلار برای هر واحد انجام شده است. با انجام این معامله، مجموع ذخایر بیت کوین استراتژی به ۸۵۰ هزار و ۳۶۴ واحد رسیده است. این شرکت برای خرید کل دارایی خود حدود ۶۴.۱۶ میلیارد دلار هزینه کرده و میانگین قیمت تمام‌شده هر بیت کوین در سبد آن، با احتساب هزینه‌ها، حدود ۷۵ هزار و ۴۵۶ دلار اعلام شده است. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که میانگین قیمت خرید شرکت استراتژی همچنان بالاتر از قیمت فعلی بازار قرار دارد. بنابراین، افت قیمت بیت کوین به محدوده ۷۴ هزار دلار به معنای قرار گرفتن ارزش بازار دارایی‌های این شرکت در محدوده‌ای پایین‌تر از میانگین بهای تمام‌شده آن است؛ موضوعی که ریسک نوسانات قیمت را برای ترازنامه این شرکت افزایش می‌دهد. شرکت استرایو نیز در همین دوره به خرید بیت کوین ادامه داده است. این شرکت بین ۳۱ اکتبر تا ششم نوامبر ۲۹ واحد بیت کوین به ارزش تقریبی ۲.۲ میلیون دلار خریداری کرد. میانگین قیمت خرید این دارایی‌ها ۷۵ هزار و ۷۲۱ دلار بوده و مجموع ذخایر بیت کوین استرایو را به ۴۳ هزار و ۱۵۳ واحد رسانده است. اگرچه حجم خرید استرایو در مقایسه با استراتژی محدودتر بوده، ادامه خرید شرکت‌های دارای خزانه رمزارزی نشان می‌دهد که برخی بازیگران حقوقی همچنان به نگهداری و افزایش ذخایر بیت کوین پایبند هستند.

◄ **خروج سرمایه از ETFها مانعی در مسیر بازگشت قیمت**

با وجود نشانه‌های مثبت در داده‌های درون‌زنجیره‌ای و خرید شرکت‌ها، همه شاخص‌های بازار از افزایش تقاضا حکایت ندارند. یکی از مهم‌ترین موانع پیش روی بیت کوین، خروج سرمایه از صندوق‌های قابل معامله بورسی این رمزارز است. بر اساس داده‌های بازار، صندوق‌های اسپات بیت کوین در امریکا در نهم نوامبر با خروج خالص حدود ۲۰۱ میلیون دلار سرمایه مواجه شدند. همچنین مجموع خروج سرمایه از این صندوق‌ها طی ۷ روز معاملاتی اخیر به حدود ۲.۱۳ میلیارد دلار رسیده است. مقایسه این رقم با ارزش تقریبی یک میلیارد دلاری بیت کوین‌های انباشته‌شده توسط کیف پول‌های یک تا ۱۰۰ واحدی نشان می‌دهد که تقاضای این گروه هنوز برای جبران فشار فروش ناشی از خروج سرمایه نهادی کافی نبوده است. این اختلاف اهمیت زیادی دارد؛ زیرا خرید کیف پول‌های میان‌رده و خرید شرکت‌های خزانه‌دار تنها بخشی از معادله عرضه و تقاضا را تشکیل می‌دهد. جهت جریان سرمایه در صندوق‌های بورسی، رفتار معامله‌گران بازار مشتقه و میزان تقاضای نقدی نیز در تعیین مسیر بعدی قیمت نقش دارند.

◄ **کف قیمتی بیت کوین شکل گرفته است؟**

در شرایط فعلی، محدوده ۷۳ هزار و ۷۰۰ تا ۷۵ هزار دلار به یکی از نواحی مهم برای ارزیابی وضعیت کوتاه‌مدت بیت کوین تبدیل شده است. بازگشت قیمت به بالای ۷۵ هزار دلار و تثبیت در این محدوده، در کنار ادامه انباشت کیف پول‌های میان‌رده، می‌تواند نخستین نشانه از کاهش فشار فروش باشد. در صورت تقویت تقاضا و عبور پایدار از این سطح، محدوده‌های ۷۸ هزار و ۸۰ هزار دلار به عنوان اهداف بعدی مورد توجه قرار می‌گیرند. با این حال، از دست رفتن کف اخیر در محدوده ۷۳ هزار و ۷۰۰ دلار می‌تواند احتمال تداوم اصلاح قیمت را افزایش دهد؛ به‌ویژه اگر همزمان با آن، خروج سرمایه از ETFها ادامه پیدا کند یا کیف پول‌های انباشت‌کننده نیز به فروش روی بیاورند. در مجموع، داده‌های فعلی از دو جریان متفاوت در بازار بیت کوین حکایت دارند: بخشی از سرمایه‌گذاران در حال کاهش مواجهه خود با این دارایی هستند، در حالی که گروه دیگری از دارندگان و شرکت‌های بزرگ از افت قیمت برای افزایش موجودی استفاده می‌کنند. این واگرایی می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری کف قیمتی باشد، اما هنوز برای نتیجه‌گیری درباره پایان روند نزولی زود است. رفتار قیمت در محدوده ۷۵ هزار دلار، تغییرات جریان سرمایه ETFها و تداوم انباشت کیف پول‌های بزرگ‌تر، سه شاخص مهمی هستند که مسیر بعدی بازار را مشخص خواهند کرد.

دیپلماسی فناوری ایران در دوحه

تلاش برای توسعه بازار شرکت‌های ایرانی و ایجاد کریدور دیجیتال منطقه‌ای

دیدارهای وزیر ارتباطات ایران با همتایان خود از عراق، ساحل عاج و غنا و همچنین توافق اولیه با ترکمنستان و قزاقستان برای ایجاد یک کریدور دیجیتال منطقه‌ای، از محورهای مهم رایزنی‌های هیات ایرانی در اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی ارتباطات در دوحه بوده است. این مذاکرات با تمرکز بر توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، گسترش همکاری در حوزه‌هایی همچون فیبر نوری، هوش مصنوعی و دولت دیجیتال و تسهیل حضور شرکت‌های فناور ایرانی در بازارهای خارجی دنبال شده است؛ رویکردی که می‌تواند به توسعه صادرات خدمات و محصولات فناوری اطلاعات و تقویت جایگاه ایران در شبکه ارتباطی منطقه کمک کند. توسعه همکاری‌های بین‌المللی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات، در شرایطی که زیرساخت‌های دیجیتال به یکی از مولفه‌های اصلی رشد اقتصادی و تعاملات تجاری کشورها تبدیل شده‌اند، اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است. در این میان، حضور در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی، علاوه بر ایجاد فرصت برای صادرات محصولات و خدمات فناورانه، می‌تواند زمینه انتقال دانش فنی، جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت در پروژه‌های زیرساختی کشورهای دیگر را فراهم کند. بر همین اساس، مجموعه دیدارهای دوجانبه و چندجانبه وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران در حاشیه اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی ارتباطات در دوحه را می‌توان بخشی از تلاش برای تقویت دیپلماسی فناوری و گسترش مناسبات اقتصادی ایران در این حوزه ارزیابی کرد. سیدستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، در جریان این اجلاس با وزیران ارتباطات عراق، ساحل عاج و غنا دیدار کرد و در نشستی سه‌جانبه با مقام‌های ترکمنستان و قزاقستان نیز درباره ایجاد یک کریدور دیجیتال منطقه‌ای به توافق اولیه رسید. بررسی ظرفیت‌های همکاری در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، انتقال تجربیات فنی، گسترش خدمات دیجیتال و مشارکت شرکت‌های ایرانی در پروژه‌های خارجی، از محورهای مشترک این رایزنی‌ها بود.

◄ **بازار عراق**
فرصتی برای حضور شرکت‌های فناور ایرانی

یکی از محورهای مهم رایزنی‌های وزیر ارتباطات ایران در دوحه، توسعه همکاری با عراق و پیگیری توافقات پیشین دو کشور بود. هاشمی در دیدار با مصطفی جبار سند، وزیر ارتباطات عراق، ضمن مرور تفاهم‌های حاصل‌شده، بر ضرورت تسریع در اجرای آنها تأکید کرد. در این نشست، ظرفیت‌های موجود برای گسترش مناسبات ارتباطی و فناورانه و همچنین راهکارهای تبدیل توافقات قبلی به پروژه‌های عملیاتی مورد بررسی قرار گرفت. نکته قابل توجه در این دیدار، اختصاص بخشی از مذاکرات به وضعیت حضور و فعالیت شرکت‌های فناور ایرانی در بازار عراق بود. با توجه به ظرفیت‌های موجود در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران، بازار عراق می‌تواند یکی از مقاصد مهم برای توسعه فعالیت شرکت‌های داخلی در حوزه خدمات ارتباطی، تجهیزات و راهکارهای دیجیتال باشد. در همین راستا، دو طرف درباره تسهیل همکاری‌های تجاری و فنی، ایجاد فرصت مشارکت شرکت‌های ایرانی در پروژه‌های ارتباطی و دیجیتال عراق و تقویت ارتباط میان فعالان بخش خصوصی دو کشور گفت‌وگو کردند. این مذاکرات در ادامه سفر پیشین وزیر ارتباطات عراق به تهران انجام شد؛ سفری که طی آن، زمینه‌های همکاری در بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و توانمندی شرکت‌های ایرانی برای مشارکت در پروژه‌های این کشور مورد توجه قرار گرفته بود. با این حال، اهمیت رایزنی اخیر را باید در تأکید مجدد دو طرف بر ضرورت پیگیری تفاهم‌ها و عملیاتی کردن آنها جست‌وجو کرد. چرا که توسعه همکاری‌های اقتصادی در حوزه فناوری، صرفا با امضای تفاهم‌نامه محقق نمی‌شود و نیازمند تعریف پروژه‌های مشخص، ایجاد سازوکارهای اجرایی و فراهم کردن شرایط فعالیت شرکت‌ها در بازار مقصد است.

◄ **فیبر نوری، امنیت سایبری و هوش مصنوعی در همکاری با آفریقا**

بخش دیگری از برنامه‌های دیپلماتیک وزیر ارتباطات در دوحه به توسعه مناسبات با کشورهای آفریقایی اختصاص داشت. در دیدار با جیبریل اواتارا، وزیر انتقال دیجیتال و نوآوری فناورانه ساحل عاج، ظرفیت‌های همکاری دو کشور در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی، فیبر نوری، امنیت سایبری و هوش مصنوعی بررسی شد. هاشمی در این دیدار با تشریح برخی پروژه‌های مهم ارتباطی ایران، از جمله پروژه سوآپ و برنامه مهاجرت از شبکه مسی به فیبر نوری، آمادگی کشورمان را برای انتقال تجربیات و گسترش همکاری‌های مشترک در زمینه توسعه زیرساخت‌های ارتباطی اعلام کرد. فیبر نوری به دلیل ظرفیت بالای انتقال داده و نقش آن در ارتقای کیفیت و پایداری ارتباطات، یکی از زیرساخت‌های اساسی توسعه اقتصاد دیجیتال محسوب می‌شود و تجربه ایران در اجرای پروژه‌های مرتبط با این فناوری می‌تواند زمینه‌ای برای همکاری با کشورهای علاقه‌مند به توسعه شبکه‌های ارتباطی فراهم کند. امنیت سایبری نیز از دیگر موضوعات مطرح‌شده در این نشست بود. با گسترش خدمات دیجیتال و افزایش وابستگی فعالیت‌های اقتصادی و اداری به زیرساخت‌های ارتباطی، حفاظت از شبکه‌ها و مقابله با حملات سایبری به یکی از دغدغه‌های مشترک کشورها تبدیل شده است. وزیر ارتباطات ایران با تأکید بر اهمیت این موضوع، بر ضرورت تبادل تجربه و راهکارهای تخصصی میان دو کشور برای مقابله با تهدیدات سایبری تأکید کرد. در حوزه هوش مصنوعی نیز هاشمی با اشاره به ظرفیت‌های علمی و دانشگاهی ایران و برنامه‌های کشور برای توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز این فناوری، آمادگی تهران را برای گسترش همکاری‌های تخصصی با ساحل عاج اعلام کرد. استقبال از انعقاد تفاهمنامه در زمینه‌های تخصصی ارتباطات و فناوری اطلاعات و تأکید بر تدوین برنامه‌ای راهبردی برای پیگیری همکاری‌ها نیز از دیگر محورهای این دیدار بود. وزیر انتقال دیجیتال و نوآوری فناورانه ساحل عاج نیز با تأکید بر اراده دو کشور برای توسعه مناسبات، پیگیری توافقات و زمینه‌های همکاری از طریق سفارت این کشور را مورد توجه قرار داد. همچنین موضوع میزبانی ایران از یک هیات تخصصی ساحل عاج برای بررسی جزییات همکاری‌ها و تدوین برنامه‌های اجرایی مشترک مطرح شد. دیدار با ساموئل نارتی جورج، وزیر ارتباطات، فناوری دیجیتال و نوآوری غنا، یکی دیگر از بخش‌های رایزنی‌های وزیر ارتباطات ایران با کشورهای آفریقایی بود. در این نشست، دو طرف درباره توسعه همکاری در حوزه هوش مصنوعی، زیرساخت‌های دیجیتال، دولت الکترونیک و انتقال دانش فنی گفت‌وگو کردند. یکی از پیشنهادهای مطرح‌شده از سوی ایران، همکاری در زمینه اتصال مدارس، مراکز درمانی و سایر مراکز عمومی در مناطق روستایی و کم‌برخوردار غنا بود. این پیشنهاد می‌تواند زمینه مشارکت شرکت‌های ایرانی در پروژه‌های توسعه شبکه‌های ارتباطی این کشور را فراهم کند. بر اساس محورهای مطرح‌شده، همکاری در زمینه توسعه شبکه‌های فیبر نوری و ارتباطات بی‌سیم، تأمین تجهیزات، انتقال دانش فنی و آموزش نیروی انسانی از جمله مسیرهای احتمالی این مشارکت خواهد بود. توسعه خدمات دولت دیجیتال نیز در این مذاکرات جایگاه ویژه‌ای داشت. دولت دیجیتال با فراهم کردن امکان ارایه خدمات عمومی بر بستر زیرساخت‌های ارتباطی، علاوه بر افزایش دسترسی شهروندان به خدمات، می‌تواند به بهبود فرایندهای اداری و کاهش هزینه‌های ارائه خدمات منجر شود. در همین چارچوب، هاشمی آمادگی ایران را برای همکاری در این زمینه اعلام کرد و پیشنهاد بررسی امکان سرمایه‌گذاری مشترک برای تولید کابل فیبر نوری و تجهیزات مورد نیاز شبکه‌های ارتباطی را مطرح کرد. همکاری‌های علمی و پژوهشی نیز بخش دیگری از پیشنهادهای ایران به غنا بود. وزیر ارتباطات با اشاره به ظرفیت‌های دانشگاهی و پژوهشی کشور، بر گسترش تعامل میان مراکز علمی و تحقیقاتی دو طرف در حوزه‌هایی همچون هوش مصنوعی، امنیت سایبری، فناوری‌های نوین ارتباطی و دولت هوشمند تأکید کرد. همچنین پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان یکی از ظرفیت‌های تخصصی ایران برای پیشبرد همکاری‌های آموزشی و پژوهشی معرفی شد. دعوت از وزیر ارتباطات غنا برای سفر به تهران و بازدید از توانمندی‌های ایران در حوزه هوش مصنوعی، دولت دیجیتال و شرکت‌های دانش‌بنیان نیز در همین راستا صورت گرفت. وزیر غنایی ضمن استقبال از پیشنهادهای مطرح‌شده، بر ضرورت پیگیری زمینه‌های مشترک و تبدیل ظرفیت‌های موجود به برنامه‌های اجرایی تأکید کرد.

◄ **کریدور دیجیتال**
اتصال آسیای میانه به خلیج فارس

در کنار دیدارهای دوجانبه، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای اعلام‌شده در جریان رایزنی‌های وزیر ارتباطات ایران در دوحه، توافق اولیه با ترکمنستان و قزاقستان برای ایجاد یک کریدور دیجیتال منطقه‌ای بود. در نشست سه‌جانبه سیدستار هاشمی با حاجی‌مراد خدای‌قلی‌یف، وزیر ارتباطات ترکمنستان، و دوسژان موسی علی‌اف، قائم‌مقام وزیر هوش مصنوعی و توسعه دیجیتال قزاقستان، طرف‌ها درباره تقویت اتصال دیجیتال منطقه و توسعه همکاری‌های ارتباطی گفت‌وگو کردند و بر ایجاد یک کریدور دیجیتال مشترک به توافق اولیه رسیدند. هدف از اجرای این طرح، ایجاد مسیر ارتباطی برای اتصال کشورهای آسیای میانه به خلیج فارس و فراهم کردن امکان ارتباط با سایر کشورهای همسایه عنوان شده است. بر اساس توافق اولیه، قرار است جزییات همکاری‌ها در مذاکرات بعدی بررسی و توافق نهایی در آینده نزدیک منعقد شود. اهمیت این طرح را می‌توان از دو منظر بررسی کرد. نخست، توسعه مسیرهای ارتباطی منطقه‌ای می‌تواند ظرفیت انتقال داده میان کشورهای مشارکت‌کننده را افزایش بدهد و به پایداری بیشتر خدمات دیجیتال کمک کند. دوم، بهره‌گیری از موقعیت جغرافیایی و زیرساخت‌های ارتباطی ایران می‌تواند زمینه تقویت نقش کشور در مسیرهای تبادل داده میان آسیای میانه و مناطق جنوبی‌تر را فراهم کند. البته تحقق چنین ظرفیتی به عوامل مختلفی وابسته است؛ از جمله تعیین مسیرهای فنی و اجرایی، میزان سرمایه‌گذاری مورد نیاز، ظرفیت شبکه‌های ارتباطی، توافق بر سر نحوه بهره‌برداری و تدوین چارچوب‌های همکاری میان کشورهای مشارکت‌کننده. بنابراین، توافق اولیه را باید گام نخست در مسیر شکل‌گیری یک پروژه منطقه‌ای دانست که تحقق آن به مذاکرات تکمیلی و انعقاد توافقات اجرایی وابسته خواهد بود.

◄ **دیپلماسی فناوری**
در بستر حکمرانی جهانی ارتباطات

مجموعه این رایزنی‌ها در حاشیه اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی ارتباطات (ITU PP-26) انجام شده است؛ اجلاسی که از ۹ تا ۲۷ نوامبر ۲۰۲۶، برابر با ۱۸ آبان تا ۶ آذر ۱۴۰۵، در دوحه قطر برگزار می‌شود. این اجلاس عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری و سیاستگذاری اتحادیه بین‌المللی ارتباطات به عنوان نهاد تخصصی سازمان ملل متحد در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات است و هر چهار سال یک بار با حضور نمایندگان کشورهای عضو برگزار می‌شود.

دنیای فناوری

کنترل سن کاربران نوجوان اینستاگرام با هوش مصنوعی

متا برای فرار از شکایات مختلف آسیب‌رسانی پلتفرم‌هایش به کاربران نوجوان اقدامات مبتنی بر هوش مصنوعی برای تخمین سن کاربران در سراسر جهان را به کار می‌گیرد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز، متا پلتفرمز اعلام کرد فناوری تخمین سن مبتنی بر هوش مصنوعی خود را به‌طور جهانی گسترش می‌دهد تا میلیون‌ها نوجوان دیگر در اینستاگرام، حتی اگر تاریخ تولد ثبت‌شده در حساب کاربری‌شان نشان بدهد که بزرگسال هستند، تحت پوشش تدابیر حفاظتی ویژه حساب‌های نوجوانان (Teen Accounts) قرار بگیرند. حساب‌های کاربری نوجوان در اینستاگرام، فیس‌بوک و مسنجر ارائه شده‌اند و قابلیت‌هایی در آنها تعبیه شده که به‌طور خودکار افرادی که می‌توانند با نوجوانان تماس بگیرند، محتوایی که آنها می‌بینند و مدت زمانی که این گروه سنی در اپ‌ها می‌گذرانند را محدود می‌کند. به گفته متا والدین در امریکا در ماه جاری میلادی نوتیفیکیشن‌هایی از اینستاگرام دریافت می‌کنند که توضیح می‌دهد چگونه نوجوانان تحت پوشش محافظت‌های متناسب با سن‌شان قرار می‌گیرند. این شرکت در استرالیا استفاده از سیگنال رده سنی اپل را به عنوان یک روش اضافی برای کمک به تعیین سن کاربران استفاده می‌کند. شرکت مادر اینستاگرام همچنین اعلام کرد مشغول راه‌اندازی این فناوری روی فیس‌بوک است و فناوری‌های جهانی مشابهی را در ادامه سال جاری میلادی در تردز نیز اجرا می‌کند. متا با شکایات متعدد درباره اتهاماتی مبنی بر آنکه پلتفرم‌هایش به کاربران نوجوان آسیب می‌رساند، روبرو است و در ماه آگوست برای حل‌وفصل شکایات ایالت‌های امریکایی درباره همین موضوع قرار شد ۱۸ میلیارد دلار بپردازد. تحت شرایط تسویه این شکایات متا توافق کرد تا شیوه شناسایی نوجوانان و کودکان کمتر از ۱۳ سال را بهبود بدهد.

دو سلاح جدید گوگل برای مقابله با سلطه انویدیا

گوگل دو نسخه جدید از تراشه تنسور ساخت خود را معرفی کرد و به این ترتیب سلطه انویدیا در بازار در حال شکوفایی تراشه‌های هوش مصنوعی را به چالش کشید. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز، TPUهای گوگل در درجه اول در داخل شرکت برای محصولاتی مانند جست‌وجو، یوتیوب و جمینای به کار می‌روند اما این غول فناوری تراشه‌های مذکور را از طریق کسب و کار ابر رایانشی خود مهیا کرده تا مشتریان شرکتی هوش مصنوعی را جذب کند. فروش TPUها بخش مهمی از درآمدهای شرکت در سه ماهه منتهی به سپتامبر را تشکیل داد، به‌طوریکه درآمد گوگل کلاود بیش از دوبرابر افزایش یافت و به ۳۰.۷۱ میلیارد دلار رسید. تراشه‌های جدید ۸tx و ۸i Max نسخه‌های بازطراحی شده پردازشگرهای فعلی برای نیازهای خاص مشتری هستند. ۸tx با هدف عرضه به سازمان‌های دولتی و شرکت‌ها در صنایع که نیاز به حفاظت از داده‌های حساس دارند، ارایه شده است. این تراشه با فناوری پردازشگرهای AMD و داده‌های رمزگذاری در سطح سخت‌افزاری یکپارچه می‌شود و تا دوبرابر بیش از نسخه‌های قدیمی سرعت پردازش ارائه می‌کند. از سوی دیگر ۸i Max برای کاربردهای هوش مصنوعی که نیاز به پردازش مقدار زیادی اطلاعات به‌طور یکجا دارند، عرضه شده است. دو تراشه در کنار یکدیگر بسته‌ای برای حافظه و قدرت رایانش اضافی فراهم می‌کنند و به همین دلیل برای دستیارهای کدنویسی، استدلال ریاضی و فعالیت‌های اکتشاف دارو اهمیت دارند. امین وحدت مدیر ارشد فناوری گوگل و معاون ارشد بخش هوش مصنوعی و زیرساخت این شرکت در یک پست وبلاگی نوشت دو سیستم جدید بر اساس بازخورد مشتریان درباره نیازهای خاص‌شان طراحی شده‌اند. وی در بخش دیگری نوشته است: با توجه به آنکه رایانش از انسان به مقیاس عامل هوش مصنوعی حرکت می‌کند، کسب و کارها خواستار شتاب‌دهنده‌هایی هستند که می‌توانند در سراسر پنجره وسیع مدل‌های هوش مصنوعی استدلال کنند. علاوه بر آن برخی از مشتریان که تحت نظارت قوانین سختگیرانه فعالیت می‌کنند خواستار قابلیت‌های رمزگذاری خاص برای فعالیت‌های خود هستند.

رونمایی مدل‌های جدید کلاود با امنیت بالا و برای تحقیقات

آنتروپیک از دو مدل هوش مصنوعی جدید به نام‌های کلاود فابل ۵.۲ و کلاود مایتوس ۵.۲ رونمایی کرد. به گزارش مهر به نقل از رویترز، این در حالی است که این شرکت رقیب اوپن‌ای‌آی سعی دارد موقعیت خود در بازار هوش مصنوعی را قبل از عرضه اولیه سهامش مستحکم‌تر کند. کلاود فابل ۵.۲ کدنویسی، استدلال و فعالیت‌های عامل هوش مصنوعی را انجام می‌دهد و در مقابل کلاود مایتوس ۵.۲ در زمینه امنیت سایبری و تحقیقات علوم طبیعی کارآمد است. آنتروپیک اعلام کرد دسترسی به کلاود مایتوس ۵.۲ به سازمان‌های تایید شده از طریق برنامه خاص آن برای امنیت سایبری و تحقیقات علوم طبیعی فراهم است و از سوی دیگر کلاود فابل ۵.۲ به‌طور گسترده‌تر در دسترس است. این شرکت هوش مصنوعی همچنین اعلام کرد مدل‌های جدید تا حدود ۳۰ درصد سریع‌تر از کلاود ۵.۱ خروجی را ارایه می‌دهند و با شفافیت بیشتری با کاربران ارتباط برقرار می‌کنند. همچنین به گفته آنتروپیک قیمتگذاری مدل‌ها به ازای هر میلیون توکن ورودی هشت دلار و به ازای هر میلیون توکن خروجی ۴۰ دلار تعیین شده است که این قیمت‌ها بسیار پایین‌تر از بهای مدل‌های پیشین فابل و مایتوس به حساب می‌آید. عرضه مدل‌ها پس از آن انجام می‌شود که شرکت آنتروپیک در اکتبر سال جاری میلادی کلاود هایکو ۵.۵ را عرضه کرد. این استارت‌آپ هوش مصنوعی سری محصولات خود را قبل از عرضه اولیه سهامش گسترده‌تر کرده است. رقابت در صنعت هوش مصنوعی همچنین تشدید شده زیرا اوپن‌ای‌آی، گوگل و متا پلتفرمز به سریع مدل‌های جدید را با تمرکز بر کدنویسی، استدلال و عامل‌های هوش مصنوعی عرضه می‌کنند تا توسعه‌دهندگان و مشتریان شرکتی را به خود جلب کنند.